

Pielikums Nr.1

NOZARE _____ LAUKSAIMNIECĪBA/AITKOPIĀBA _____

AIZPILDĪJA (vārds, uzvārds, paraksts) ___ DAINA KAIRIŠA _____

Izpildē piedalījās (eksperti, biedri u.c.) : LAAA valdes priekšsēdētāja Daina Kairiša, LAAA izveidotā darba grupa: Aija Šneidere, Valdis Vanags, Andris Pauls-Pāvuls, Kaspars Kļaviņš, Dina Avotiņa, juriste-konsultante Iona Tenisone

Organizācija: Biedrība „Latvijas Aitu audzētāju asociācija”

Nozares analīze	
Nozares mērķis	2020. gadā - aitkopība kā viena no vadošajām tradicionālajām lauksaimniecības nozarēm Latvijā. Regulārs jēru eksports - 18 000 gb. un vairāk gadā. Sasniegt kvalitatīvu un veselīgu aitū skaitu 500 000 un vairāk. Izglītoti ganāmpulku īpašnieki un atbilstoši nodrošinātas aitū audzēšanas saimniecības.
Nozares apraksts (cik nozarē ha, dzīvnieku vienības, saimniecību skaits, utt.)	Iegūstamais rezultāts-nodrošināts jēra gaļas un kvalitatīva vaislas materiāla daudzums eksportam un vietējam tirgum. <ul style="list-style-type: none"> • devums tautsaimniecībā (IKP)-nodrošinātas darba vietas dzīves vietas mītnē. Saimniekošanas modelis tendēts uz ģimenes uzņēmumu, kas veicina jauniešu palikšanu laukos; • nomaksātie nodokļi-paplašinoties un attīstoties saimnieciskajai darbībai, palielinās finanšu apgrozījums, kas atspoguļojas ikgadējā grāmatvedības bilancē;

- attīstības tendences-uz 2005.gada 1.janvāri Latvijā reģistrēto aitu skaits bija 36 190, uz 2012.gada 1.janvāri -79 664 ;
- nozares struktūra (sadrumstalotība/ koncentrācija)- Aitkopji ir vienoti un darbojas vienas organizācijas (LAAA) ietvaros arī turpmāk plānots šāds modelis;
- saražotās produkcijas apjoms-katru gadu palielinās ap 10% aitu skaits;
- pārstrādei nodotais, realizētais produkcijas apjoms-nav nosakāms objektīvi, jo pastāv „ēnu ekonomika”;

Latvija ir piemērota aitkopības attīstībai. Vēsturiski Latvija starp Ziemeļvalstīm ir bijusi lielākā aitu audzētāja. 1935. gadā Latvijā bija 1 347 000 aitu un to skaits 20 reizes pārsniedza aitu skaitu uz vienu kv/km Zviedrijā. Ja Latvijā uz 100 iedzīvotājiem bija 69 aitas, tad Dānijā tikai 5 (Latvijas statistikas atlases. Valsts statistikas pārvalde. Rīgā, 1938).

Aitkopības nozares kapacitāte Latvijā ir 2 000 000 aitu.

2012.gada 1.jūlijā Lauksaimniecības datu centrā reģistrētas 4494 aitu audzēšanas saimniecības ar kopējo aitu skaitu – 98 580, t.sk., 34 253 reģistrētas aitu mātes. Vidējais aitu skaits saimniecībā – 22 aitas. Aitkopība tiek attīstīta pārsvarā MLA reģionos, kur cita veida lauksaimniecības produktu ražošana ir neiespējama vai ierobežota. Nozares attīstības nepieciešamību nosaka fakts, ka no kopējā ES jēra gaļas tirgus lielākā daļa tiek importēta. Pētījumi liecina, ka pie patreizējo atbalstu shēmas, attīstības tempiem un pārējiem nosacījumiem, izvirzītie mērķi varētu tikt sasniegti pēc 2020.gada.

ikumi nozares attīstībai un LAP pasākumiem, kas būtu jāievieš, lai veicinātu nozares attīstību.

Atvieglotu noteikumu vai paaugstinātu % atbalsta intensitāte aitkopības saimniecībām, atbalstot tieši ražotājus. Papildus atbalsts organizācijām, kas sniedz tiešu pakalpojumu l/s produkcijas ražotājam. Īpašie atbalsti MLA teritorijām un jaunajiem lauksaimniekiem.

	Apraksts	Stiprās puses, Iespējas	Vājās puses, Draudi	Ieteikumi, darāmie darbi
<p>Saražotās produkcijas apjomi, nozares jauda (tagad un iespējamā). Nozares potenciāla analīze. Izaugsmes iespējas nozarē.</p>	<p>2005.gada 1.janvārī Latvijā reģistrētas 36 190 aitas. Uz 2012.gada 1.janvāri-79 664 aitas. Aitu skaits Latvijā no 2005. līdz 2012.g. ir vairāk kā dubultojies. Uzlabojusies aitu ganāmpulku ģenētiskā kvalitāte. Nozares jaudas un saražotās produkcijas apjoma pieaugumu sekmē Latvijas dabas apstākļi, kas ir piemēroti aitu audzēšanai, kā arī aitas gaļas pieprasījuma pieaugums tirgū. Nozares kapacitāte ir 2 000 000 aitas, taču jaudas pieaugumu kavē plānošanas un izvirzīto mērķu trūkums, nepietiekamais resursu (finanšu, tehnisko, informatīvo, cilvēkresursu) nodrošinājums un</p>	<p><u>Stiprās puses</u> Aitkopības produkcijas (gaļas) pieprasījuma pieaugums. Ganāmpulku ģenētiskās kvalitātes uzlabošanās. Latvijas dabas apstākļu piemērotība aitu audzēšanai. Stabila tendence palielināties aitu skaitam (2005.- 2012.).</p> <p><u>Iespējas</u> ES un nacionālais atbalsts aitkopības kā ilgtspējīgas l/s nozares attīstībai.</p>	<p><u>Vājās puses</u> Plānošanas un izvirzīto mērķu trūkums. Nepietiekamais resursu (finanšu, tehnisko, informatīvo, zemes, cilvēkresursu) nodrošinājums. Nepietiekams zinātniskais atbalsts. Inovatīvu projektu trūkums. Augsta riska pakāpe dzīvnieku zaudējumu gadījumiem, slimību izplatībai, plēsēju (t.sk. klaiņojošo dzīvnieku) uzbrukumiem.</p> <p><u>Draudi</u> Dažādu slimību invāzija un ievēšana ar importa dzīvniekiem. Dabas stihijas, nelaimes, slimības, plēsēju uzbrukumi. Latvijas LIZ izpirkšana cita</p>	<p><u>Valsts pārvaldei</u> Plānošanas uzlabošana, aptverot gan ražošanu, gan „vides komponenti”. Detalizēta aitkopības nozarē sasniedzamo mērķu un uzdevumu (piemēram, noteiktā termiņā nodrošināt vietējo tirgu vai tā daļu ar noteiktiem aitkopības produktiem) noteikšana. Nacionālās likumdošanas pakārtošana nozarei nospraustajiem mērķiem un uzdevumiem. Radīt labvēlīgus priekšnoteikumus resursu piesaistei nozarei. Radīt priekšnoteikumus risku vadībai aitkopībā. Noteikt efektīvu mehānismu savvaļas plēsēju populācijas kontrolei. <u>Pašvaldībām</u> Sniegt konceptuālu atbalstu aitkopībai. Aitkopības</p>

	<p>nepietiekams zinātniskais atbalsts nozarei (pētījumu apjoms, zinātniskā analīze), kā arī nepietiekama pieejamā LIZ platība. Nozarē trūkst inovatīvu projektu. Aitkopībā ir augsta riska pakāpe dzīvnieku zaudējumu gadījumiem, slimību izplatībai, plēsēju (klaiņojošo dzīvnieku) uzbrukumiem.</p>		<p>veida saimnieciskajai darbībai. Ekonomiskā lejupslīde, investīciju samazināšanās un nepietiekama finanšu pieejamība nozarei.</p>	<p>attīstību plānot novadu attīstības plānošanas dokumentos. Veicināt resursu (finanšu, tehnisko, informatīvo, zemes, cilvēkresursu) pieejamību aitkopībai. Veikt pasākumus klaiņojošo dzīvnieku un savvaļas plēsēju populācijas kontrolei. Veikt pasākumus neatbildīgo suņu īpašnieku sodīšanai.</p> <p><u>Zinātniekiem</u> Nepieciešamo pētījumu un zinātniskās analīzes veikšana aitkopībā. Produktīvu aitu šķirņu izkopšana. Vadlīniju izstrāde aitu audzēšanai dažādās l/s ražošanas sistēmās (ekstensīvās, intensīvās). Sadarbība ar ražotājiem inovatīvu projektu īstenošanā.</p> <p><u>Izglītotājiem, konsultantiem</u></p>
--	---	--	--	--

Konkurētspēja				<p>Ražotāju izglītošana un praktiskā apmācība. Zināšanu pārneses un komunikācijas veicināšana starp zinātnes un ražošanas sektoriem.</p> <p><u>Ražotājiem</u> Zināšanu un prasmju uzlabošana savas darbības jomā. Inovatīvu projektu ieviešana ražošanā.</p>
	<p>Šobrīd Eiropas Savienībā ir augsts aitas gaļas produkcijas pieprasījums un konkurence aitkopības nozares iekšienē nav augsta. Kopējā gaļas patēriņa tirgū pastāv konkurence starp aitas gaļas un cita veida gaļas un to izstrādājumu ražotājiem. Aitkopības konkurētspēju palielina racionālais resursu patēriņš aitu audzēšanas</p>	<p><u>Stiprās puses</u> Racionāls resursu patēriņš ražošanas procesā. Nelieli ražošanā nepieciešamie ieguldījumi salīdzinot ar citām l/s nozarēm. Kvalitatīvi, veselīgi, videi draudzīgi produkti. Sabiedriskie labumi - pārliecība par ekoloģisko drošību, dabas resursu taupīgu patēriņu un racionālu</p>	<p><u>Vājās puses</u> Mazs kopējais aitu skaits un neliels kopējais saražotās produkcijas apjoms. Papildus dzīvnieku apzīmēšana ar elektroniskajām krotālijām (ko nosaka ES normatīvi) ir laikietilpīga un sadārdzina gala produktu. Nepietiekami attīstīti loģistikas un mārketinga procesi.</p>	<p><u>Valsts pārvaldei</u> Radīt priekšnoteikumus resursu (finanšu, tehnisko, informatīvo, cilvēkresursu) piesaistei aitkopības nozares konkurētspējas palielināšanai. Iesniegt ES priekšlikumus par apzīmēšanas kārtības atvieglošanu. Radīt priekšnoteikumus kautuvju izveidei pie saimniecībām.</p>

	<p>procesā un nelieli ražošanā nepieciešamie ieguldījumi salīdzinot ar citām lauksaimniecības nozarēm. Aitkopības priekšrocība ir tās – gaļa, vilna, ādas un to izstrādājumi. Papildus patēriņa produktiem aitkopība piedāvā sabiedriskos labumus: pārliecību par ekoloģisko drošību, dabas resursu taupīgu patēriņu, bezatlikuma produktu ražošanas procesu, pieejamu tradicionālo lauku vidi un saglabātas vietējās saimniecības tradīcijas. Pastāv vairāki faktori, kas pazemina aitkopības produktu konkurētspēju. Latvijā ir mazs kopējais aitū skaits un neliels kopējais saražotās produkcijas apjoms. Veiksmīgu dzīvnieku realizāciju apgrūtina dzīvnieku apzīmēšana ar</p>	<p>apsaimniekošanu produktu ražošanas procesā, pieejama tradicionālo lauku vidi un saglabātas vietējās saimniecības tradīcijas.</p> <p><u>Iespējas</u> Aitkopība kā prioritāte KLP pēc 2013. gada rada pamatu ES un nacionālā atbalsta novirzīšanai nozares konkurētspējas veicināšanai.</p>	<p>Pirmapstrādes (kautuvju) un pārstrādes uzņēmumu trūkums. Šaurs aitas gaļas produktu klāsts un sezonāls to piedāvājums. Ražotāju zināšanu, kas nepieciešamas peļņas gūšanai, trūkums. Informācijas trūkums sabiedrībā par aitkopību un aitkopības produkciju. Nepietiekams konkurētspējas veicināšanai nepieciešamo resursu (finanšu, tehnisko, informatīvo, cilvēkresursu) nodrošinājums.</p> <p><u>Draudi</u> Starp dalībvalstīm neizlīdzināto ES atbalsta maksājumu saglabāšanās.</p>	<p>Veicināt kooperāciju aitū audzētāju un/vai aitkopības produkcijas ražotāju starpā.</p> <p><u>Pašvaldībām</u> Radīt labvēlīgus apstākļus pirmapstrādes un pārstrādes uzņēmumu izveidei savā teritorijā. Organizēt aktuālās informācijas un apmācību pieejamību par aitkopību sava novada teritorijā.</p> <p><u>Medijiem</u> Informēt sabiedrību par aitkopību un tās produktu priekšrocībām.</p> <p><u>Izglītotājiem, konsultantiem</u> Izstrādāt un īstenot formālās, neformālās, mūžizglītības programmas par tēmām, kas orientētas uz aitkopības konkurētspējas paaugstināšanas veicināšanu. Veicināt apmācību pieejamību reģionos.</p>
--	--	--	--	--

elektroniskajām krotālijām (palielinās izmaksas un laika patēriņš). Saimniecību īpašumi ir sadrumstaloti ar mazu dzīvnieku skaitu. Loģistikas un mārketinga pasākumus aitkopji īsteno individuāli. Loģistikas un mārketinga procesi nozarē ir nepietiekami. Produktu cenā pārmērīgi lielu īpatsvaru sastāda aitū transporta izmaksas uz kautuvi un gaļas piegāde patērētājam. Nozarē trūkst pirmapstrādes (kautuvju) un pārstrādes uzņēmumu. Aitas gaļas produktu klāsts ir šaurs un to piedāvājums – sezonāls. Nozarei ir nepietiekams konkurētspējas veicināšanai nepieciešamo resursu (finanšu, tehnisko, informatīvo, cilvēkresursu) nodrošinājums. Aitū audzētājiem trūkst zināšanu, kas

Īstenot *Lopkopja ar specializāciju aitkopības specialitātē* profesionālās izglītības programmu. Palīdzības sniegšana ražotājiem biznesa plānu izstrādē. Standarta biznesu plānu izstrāde noteiktās pozīcijās.

Ražotājiem

Apgūt zināšanas, kas nepieciešama peļņas gūšanai aitkopībā. Peļņas gūšanai optimizēt saimniekošanas modeli. Kooperēties ar citiem aitū audzētāju un/vai aitkopības produkcijas ražotājiem.

Sagādes tirgus un patēriņa tirgus analīze	nepieciešamas peļņas gūšanai. Konkurētspēju pazemina starp dalībvalstīm neizlīdzinātie ES atbalsta maksājumi.			
	<p><u>Patēriņa tirgus</u> Latvijas iedzīvotāju vidējais aitas gaļas patēriņš ir neliels. Pēc provizoriskiem datiem - viens Latvijas iedzīvotājs patērē tikai 0,5 kg jēra gaļas gadā. Potenciāli iespējams liels aitas gaļas iekšējā patēriņa tirgus pieaugums. Ievērojamu daļu aitas gaļas patēriņa tirgū ieņem musulmaņi u.c., reliģiju pārstāvji, kas patērē aitu gaļu. Aitas gaļas pieprasījums pieaug. Šobrīd ir nepietiekams pieprasījums aitkopības blakusproduktiem – vilnai un ādām.</p> <p><u>Sagādes tirgus</u></p>	<p><u>Stiprās puses</u> <i>Patēriņa tirgus:</i> Aitas gaļas pieprasījuma pieaugums. Potenciāli iespējams liels aitas gaļas iekšējā patēriņa tirgus pieaugums. Specifiska patērētāju mērķgrupa - musulmaņi u.c. reliģiju pārstāvji, kuri patērē tieši aitas gaļu un nodrošina tādu pieprasījuma apjomu, kurš pārsniedz pašreizējo piedāvājumu.</p> <p><i>Sagādes tirgus:</i> Pieaug šķirnes saimniecību skaits, kuras piedāvā vairokas materiālu citām aitu audzētāju saimniecībām. Aitu barošanai galvenokārt tiek izmantota pašražota</p>	<p><u>Vājās puses</u> <i>Patēriņa tirgus:</i> Neliels Latvijas iedzīvotāju vidējais jēra gaļas patēriņš gadā. Nepietiekams pieprasījums aitkopības blakusproduktiem – vilnai un ādām.</p> <p><i>Sagādes tirgus:</i> Nepietiekoši kvalitatīvas zālāju platības un nepietiekoša barības bāze aitām. Graudu barības sagādē atkarība no barības ražotājiem un cenu svārstībām graudu tirgū. Nepietiekams gaļas šķirņu vairokas teķu piedāvājums.</p>	<p><u>Valsts pārvaldei</u> Paust konceptuālu atbalstu aitkopībai un radīt priekšnoteikumus aitkopības blakusproduktu (vilnas un ādu) patēriņa tirgus plānveidīgai veicināšanai. Radīt priekšnoteikumus kvalitatīvu zālāju platību ierīkošanai un kopšanai.</p> <p><u>Pašvaldībām</u> Veicināt aitkopības produktu patēriņa pieaugumu. Iekļaut aitas gaļas produktus nolikumos iepirkuma procedūrām pašvaldības uzņēmumu (piem., skolu) vajadzībām.</p> <p><u>Medijiem</u></p>

	<p>Lai apmierinātu tirgus pieprasījumu, aitkopībai saimniecībās nepieciešams izkopt produktīvu vaislas dzīvnieku ganāmpulku. Pieaug šķirnes saimniecību skaits, kuras piedāvā vaislas materiālu citām aitu audzētāju saimniecībām. Šobrīd Latvijā ir 41 šķirnes aitu audzēšanas saimniecības. Pārsvārā tiek piedāvātas LT un VMV šķirnes vaislas jaunaitas. Gaļas šķirņu vaislas teļu piedāvājums ir nepietiekams. Aitu audzēšanas procesā noteicoša loma ir dzīvnieku barības vajadzības nodrošinājumam. Aitu barības devā lielāko īpatsvaru sastāda zāles lopbarība. Papildus nepieciešama graudu barība, kā arī lopbarības piedevas (minerālvielas, mikroelementi, vitamīni).</p>	<p>rupjā lopbarība (zāle, siens, skābbarība).</p> <p><u>Iespējas:</u> Tirgus daļas paplašināšanās, palielinoties netradicionālo reliģiju pārstāvju (musulmaņu u.c.) skaitam Eiropā.</p>	<p><u>Draudi</u> (patēriņa tirgus) Privātā patēriņa samazināšanās ekonomiskās nestabilitātes apstākļos</p>	<p>Aitkopības popularizēšana. Sabiedrības informēšana par aitkopību un aitkopības produktiem.</p> <p><u>Ražotājiem</u> Sadarbības uzlabošana ar iesaistītajām mērķgrupām (medijiem, LAAA, konsultantiem, pašvaldībām, valsts pārvaldi).</p>
--	--	---	--	---

Ganību periodā aitas galvenokārt izmanto ganību zāli. Aitu barošanai galvenokārt tiek izmantota pašražota rupjā lopbarība (zāle, siens, skābsiens). Aitām nepieciešama labas kvalitātes, ar proteīniem bagāta lopbarība, tāpēc saimniecībās nepieciešams izveidot augstvērtīgus zālājus ar pietiekamu tauriņziežu īpatsvaru. Aitkopībā ir liels tādu saimniecību īpatsvars, kuras finanšu trūkuma dēļ nav nodrošinājušas atbilstošas kvalitātes zālāju platības un kurās barības bāze aitām ir nepietiekoša. Aitu barības vajadzības nodrošinājumam nepieciešamo graudu barību aitu audzētāji pamatā iepērk no graudu audzētāju saimniecībām vai kombinētās lopbarības ražotājiem. Graudu barības

<p>Resursi, līdzekļi, cilvēki, nodarbinātība, zeme, enerģija. Resursu izmaksas.</p>	<p>sagādē pastāv atkarība no barības ražotājiem un cenu svārstībām graudu tirgū.</p>			
	<p>Aitkopības priekšrocība ir dabas resursu taupīgs izlietojums un racionāls resursu apsaimniekošanas veids ražošanas procesā. Aitu barības vajadzības nodrošinājumā lielāko īpatsvaru sastāda zāles lopbarība. Papildus nepieciešamais graudu u.c. barības īpatsvars ir salīdzinoši neliels. Ganību periodā galveno barības nodrošinājumu sastāda ganību zāle. Aitkopība ir atbilstoša, lai ar to veiksmīgi varētu nodarboties lauksaimniecībai mazāk labvēlīgos apvidos un ražošanas vienībās ar salīdzinoši nelielu LIZ platību. Ekstensīvu aitu šķirņu</p>	<p><u>Pozitīvie aspekti</u> Dabas resursu taupīgs izlietojums un racionāls resursu apsaimniekošanas veids ražošanas procesā. Aitkopība iespējama intensīvai lauksaimniecībai nelabvēlīgos apvidos. Aitu turēšanai nav nepieciešamas energoietilpīgas sistēmas (novietnes, iekārtas). Ekstensīvu aitu šķirņu audzēšana palīdz saglabāt dabas daudzveidību un dabisko plāvu pastāvēšanu.</p>	<p><u>Negatīvie aspekti</u> Nepietiekama aitkopībā izmantotā LIZ platība. Mazs nodarbināto skaits aitkopībā. Nepietiekams darbaspēka piedāvājums laukos. Augstas darbaspēka izmaksas (augstas darbaspēka nodokļu likmes). Pieejamais darbaspēks nav atbilstoši kvalificēts. Nepietiekama finanšu pieejamība dzīvnieku iegādei, lopbarības sagatavošanas tehnikas nodrošinājumam mazajās saimniecībās, zālāju kopšanai vai ierīkošanai, viegla tipa mītņu sagatavošanai.</p>	<p><u>Valsts pārvaldei</u> Samazināt darbaspēka nodokļus lauksaimniecībā nodarbinātajiem. Noteikt priekšrocības LIZ iegādei prioritārām l/s nozarēm (t.sk. aitkopībai). Atbalstīt profesionālās izglītības programmu īstenošanu <i>Aitkopja</i> specialitātē, kā arī neformālo un mūžizglītības programmu īstenošanu aitkopības jautājumos. Atvieglot finanšu piesaistes mehānismu aitkopībai.</p> <p><u>Pašvaldībām</u> Teritorijas attīstības plānošana un plānu īstenošana tā, lai savā teritorijā radītu priekšnoteikumus investīciju piesaistei, kā arī izveidotu</p>

audzēšana palīdz saglabāt dabas daudzveidību un dabisko pļavu pastāvēšanu. Aitu turēšanai nav nepieciešamas energoietilpīgas sistēmas (novietnes, iekārtas). Ziemas periodā tām piemērotas vieglas konstrukcijas novietnes. Lauku vidē saglabājušās lauku sētas ar nelielām LIZ platībām, kuras potenciāli varētu iesaistīt aitkopībā. Kaut gan Latvijā vēl joprojām ir ap 10-15 tūkstoši ha neapsaimniekotas LIZ, šobrīd aitkopībā izmantotā LIZ platība nav pietiekama. Nozarei nepieciešams piesaistīt papildus LIZ. Aitkopība ir pietiekami darbietilpīga un tās attīstība potenciāli varētu uzlabot nodarbinātību laukos. Lai gan ir tendence veidoties jaunām aitkopības

pievilcīgu vidi cilvēku dzīvesvietai.

Izglītotājiem, konsultantiem
Izstrādāt un īstenot formālās, neformālās, mūžizglītības programmas par aitkopību. Veicināt apmācību pieejamību reģionos. Īstenot profesionālās izglītības programmu Aitkopja specialitātē.

Medijiem
Lauku dzīvesveida popularizēšana. Labās aitkopības prakses popularizēšana.

Ražotājiem, lauku iedzīvotājiem
Zināšanu un prasmju uzlabošana.

	<p>saimniecībām, aitikopībā nodarbināto cilvēku skaits kopumā ir mazs. Darbaspēka piedāvājums laukos nav pietiekams. Darbinieku piesaisti aitikopībai kavē augstie darbaspēka nodokļi. Pieejamais darbaspēks nav atbilstoši kvalificēts. Nozarē nepieciešamas apjomīgas investīcijas dzīvnieku iegādei, lopbarības sagatavošanas tehnikas nodrošinājumam mazajās saimniecībās, zālāju kopšanai vai ierīkošanai, viegla tipa mītņu sagatavošanai.</p>			
<p>Pieredze, zināšanas, informācija, izglītība.</p>	<p><u>Pieredze</u> Ir pieredze ciltsdarba veikšanā. Šobrīd ir 10 sertificēti aitu vērtēšanas eksperti un 41 šķirnes aitu audzēšanas saimniecības, kas audzē LT un VMV šķirnes aitu mātes un teļus.</p>	<p><u>Pozitīvie aspekti:</u> LAAA pieredze ciltsdarba veikšanā. LAAA veiksmīga sadarbība ar masu medijiem, sniedzot sabiedrībai informāciju par aitikopību. LAAA iesaistīšanās aitikopju</p>	<p><u>Negatīvie aspekti</u> Aitikopībā nodarbināto nepietiekamas zināšanas savā nozarē. Finanšu resursu trūkums speciālistu piesaistei aitikopības nozarē. Cilvēku nepietiekamās</p>	<p><u>Valsts pārvaldei</u> Veicināt informācijas pieejas un aprites nodrošināšanu starp mērķgrupām, kā arī to iekšienē. Uzlabot valsts institūciju līdzdalību informācijas sniegšanas procesā.</p>

	<p><u>Zināšanas</u> Daudziem aitikopībā nodarbinātajiem ir nepietiekamas zināšanas gan aitu audzēšanā, gan citās jomās, kuras nepieciešams apgūt, lai varētu izvēlēties optimālu saimniekošanas modeli, ražošanā ieviest inovācijas un gūt peļņu. Papildus nepieciešamībai veikt aitikopībā nodarbināto apmācību nozarē nepieciešams piesaistīt papildus speciālistus konkrētu darbu veikšanai (piem., juridiskie pakalpojumi, statistikas veikšana, zinātnisko datu bāzes veidošana un apstrāde, projektu vadība, biznesa plānu izstrāde u.c.). LAAA kā vadošai organizācijai aitikopībā nav pietiekamu resursu algot papildus speciālistus. <u>Informācija:</u></p>	<p>informēšanā un izglītošanā.</p>	<p>zināšanas un prasmes datora un interneta izmantošanā. Informācijas plūsma nav plānveidīga un sistemātiska. Informācija nav brīvi pieejama visām mērķgrupām. Specifiskas informācijas par aitikopību trūkums. Nepietiekama atgriezeniskā saite informācijas aprītē. Pašvaldības neiesaistās vai vāji iesaistās sabiedrības informēšanā par aitikopību. Netiek īstenota profesionālās izglītības programma <i>Lopkopja ar specializāciju aitikopībā</i> specialitātē.</p>	<p>Sniegt finansiālu atbalstu speciālistu piesaistei aitikopības nozarei. Atbalstīt profesionālās izglītības programmu īstenošanu, lai sagatavotu <i>Lopkopjus ar specializāciju aitikopībā</i>. <u>Pašvaldībām</u> Uzlabot komunikāciju starp pašvaldību un aitikopjiem, veicināt cilvēku informēšanu un izglītošanu aitikopības jautājumos. <u>Izglītotājiem, konsultantiem</u> Nodrošināt sistemātisku aktuālās informācijas pieejamību aitu audzētājiem. Veicināt apmācību pieejamību reģionos. <u>Ražotājiem</u> Uzlabot zināšanas un prasmes datora un interneta izmantošanā. Apmeklēt kursus un</p>
--	---	------------------------------------	--	--

	<p>Informāciju sniedz valsts institūcijas, nevalstiskās organizācijas, zinātnes pārstāvji, izglītotāji un konsultanti, pašvaldības. Informācijas sniegšanā iesaistās masu mediji. Valsts institūcijas nodrošina informāciju par nozares tiesisko regulējumu un lauksaimniecības politiku. Informācijas saturs ir sarežģīts, tāpēc tā nav brīvi pieejama visām mērķgrupām. Nav nodrošināts informācijas plūsmas plānveidīgums un sistemātiskums. Informācija vienlīdz labi nesasniedz visas mērķgrupas (piemēram, IT informācijas kanālu pieejamību kavē cilvēku nepietiekamās prasmes datora un interneta izmantošanā, daļa no piedāvātās informācijas nav pieejama visām</p>			<p>seminārus par aitkopību un veiksmīgai saimniekošanai aktuālajiem jautājumiem.</p>
--	---	--	--	--

mērķgrupām tās satura sarežģītības dēļ). Trūkst specifiskas informācijas par aitkopību. Informācijas aprīte ir nepietiekama gan starp mērķgrupām, gan mērķgrupu iekšienē. Interesentiem pieejama Valsts Lauku tīkla interaktīva mājas lapa www.laukutikls.lv, kurā pieejama vispusīga un plaša informācija par lauksaimniecības un lauku attīstības jautājumiem. Nevalstisko organizāciju sektoru aitkopības nozarē pārstāv LAAA. LAAA ir mājas lapa www.latvijasaita.lv, kurā sniegta informācija par jaunumiem un normatīvajiem aktiem aitkopības nozarē, apkopoti tematiski raksti un publikācijas. Šobrīd mājas lapā piedāvātā informācija pamatā tendēta tikai uz

savu biedru informēšanu. Mājas lapa nenodrošina atgriezenisko saiti ar saviem apmeklētājiem. Informāciju plašākam sabiedrības lokam LAAA cenšas novirzīt sadarbībā ar masu medijiem. LAAA katru gadu rīko pasākumu „Aitu dienas”, kurā gan aitikopji, gan visi interesenti var saņemt jaunu informāciju un līdzdarboties. Izglītotājus un konsultantus galvenokārt pārstāv LLKC. Kopumā LLKC sniedz plašu informāciju par lauksaimniecību, taču aitikopības nozarei aktuālā informācija atsevišķi netiek izdalīta un tiek piedāvāta salīdzinoši maz. Kaut gan visciešākā saikne ar saviem iedzīvotājiem ir pašvaldībām, vairumā gadījumu pašvaldības neiesaistās vai vāji iesaistās

	<p>sabiedrības informēšanā par aitkopību. <u>Izglītība</u> Šobrīd valstī netiek īstenotas profesionālās izglītības programmu Aitkopja specialitātē, kā arī netiek piedāvātas neformālās un mūžizglītības programmas aitkopības jautājumos. Savu iespēju robežās aitkopju izglītošanu veicina, LAAA.</p>			
<p>Finanšu pieejamība, peļņas iespējas nozarē. (atbalsts, kredīti)</p>	<p>Saimniekošana ir rentabla pie liela skaita kvalitatīvu dzīvnieku. Finanšu pieejamība nozares attīstībai nav pietiekama. Aitkopībai līdz šim pieejamie ES atbalsti caur projektiem-tādi paši kā citām lauksaimnieciskās ražošanas nozarēm. Nav iespēju ar atbalstu palīdzību iegādāties dzīvniekus. Aitu audzēšanas uzsākšanai</p>	<p><u>Iespējas</u> Valsts finansiāls atbalsts aitkopības nozares attīstībai. ES līdzfinansējums projektu īstenošanai. Privātās investīcijas.</p>	<p><u>Finanšu piesaisti kavējošie faktori</u> Nav iespēju ar ES atbalstu palīdzību iegādāties dzīvniekus. Trūkst iespēju piesaistīt finanšu līdzekļus aitau audzēšanas uzsākšanai. Nepietiekams aitau audzēšanas saimniecību <i>neto</i> apgrozījums kredīta saņemšanai no bankām. Augstas kredītu procentu</p>	<p><u>Valsts pārvaldei</u> Papildus finanšu atbalsta novirzīšana aitau iegādei aitkopības produkcijas ražotājiem un zinātniskiem pētījumiem. Veicināt vienkāršāku atbalstu un kredītu izsniegšanas kritēriju piemērošanu aitau audzētājiem. Nodrošināt finanšu piesaistes iespējas aitau audzēšanas uzsākšanai.</p>

	<p>pārsvarā tiek izmantoti investoru līdzekļi. Banku kreditēšanas sistēma balstās uz saimniecības neto apgrozījumu, kas aitu ražošanas saimniecībās ne vienmēr ir pietiekams, lai iegūtu kredītu. Banku piedāvātās procentu likmes ir pārmērīgi augstas. Aitu audzētājiem trūkst informācijas par visiem iespējamajiem finanšu piesaistes veidiem.</p>		<p>likmes.</p>	<p><u>Izglītotājiem, konsultantiem</u> Nodrošināt aitu audzētāju apmācību un informēšanu par iespējamajiem finanšu piesaistes veidiem.</p>
<p>Loģistika/ Mārketings</p>	<p>Loģistikas un mārketinga procesi nozarē ir nepietiekami attīstīti. Aitkopji loģistikas un mārketinga pasākumus īsteno individuāli. Kopumā aitkopības produkti tiek vāji reklamēti, produktu virzība tirgū netiek koordinēta un kontrolēta. Saimniecībās ar nelielu dzīvnieku skaitu produktu būtiski sadārdzina transportēšanas izmaksas to</p>	<p><u>Stiprās puses</u> LAAA ieinteresētība loģistikas un mārketinga procesu virzīšanā.</p>	<p><u>Vājās puses</u> Produktu virzība tirgū netiek koordinēta un kontrolēta. Aitu audzētāji loģistikas un mārketinga pasākumus galvenokārt īsteno individuāli, savstarpēji nesadarbojoties. Trūkst finanšu, informatīvo un cilvēku resursu loģistikas un mārketinga attīstīšanai.</p>	<p><u>Valsts pārvaldei</u> Veicināt kooperāciju aitu audzētāju un/vai aitkopības produkcijas ražotāju starpā. Radīt priekšnoteikumus finanšu, informatīvo un cilvēku resursu piesaistei loģistikas un mārketinga attīstīšanai aitkopībā. <u>Pašvaldībām</u> Popularizēt savā teritorijā ražotos aitkopības produktus.</p>

	<p>virzībai no ražotāja patērētājam (dzīvas aitas no saimniecības – kautuve – piegāde patērētājam). Kopīgi loģistikas un mārketinga plānošanas un īstenošanas pasākumi praktiski nenotiek. LAAA ir ieinteresēta loģistikas un mārketinga procesu virzīšanā un savu iespēju ietvaros rīko mārketinga pasākumus, veic pētījumus, apkopo informāciju, risina aktuālas nozares problēmas, uztur kontaktus ar biedriem, pārstāv to intereses. Ir kontrolnobarošana/ kontrolizaudzēšanas stacija Jeru pagasta 'Kлимпās' un birojs Siguldā „Kalnabeites 8”.</p> <p>Trūkst finanšu, informatīvo un cilvēku resursu loģistikas un mārketinga attīstīšanai.</p>			<p><u>Ražotājiem</u> Loģistikā un mārketinga pasākumos veidot sadarbību ar citiem aitu audzētājiem un/vai aitkopības produkcijas ražotājiem.</p>
--	---	--	--	--

<p>Jauninājumi/ inovācijas</p>	<p>Kaut gan uz zināšanām un inovāciju balstītas ekonomikas attīstība ir viena ES politiskajām prioritātēm, mūsu valstī trūkst priekšnoteikumu inovāciju sekmēšanai aitkopības nozarē. Inovāciju ieviešana netiek apzināti plānota un organizēta. Vāja aitkopības nozares, izglītības un zinātnes sektora, likumdošanas un finanšu sistēmas savstarpēja mijiedarbība inovāciju radīšanā. Nepietiekama sadarbība, zināšanu pārnese un komunikācija starp aitkopības un izglītības un zinātnes sektoru. Nepietiekama finanšu pieejamība gan izglītības un zinātnes, gan ražošanas, gan citos iesaistītajos sektoros. Savu iespēju robežās jauninājumus un inovācijas</p>	<p><u>Iespējas</u> Politisks atbalsts inovāciju ieviešanai ražošanā.</p>	<p><u>Draudi</u> Inovāciju ieviešana netiek apzināti plānota un organizēta. Vāja aitkopības nozares, izglītības un zinātnes sektora, likumdošanas un finanšu sistēmas savstarpēja mijiedarbība inovāciju radīšanā. Nepietiekama sadarbība, zināšanu pārnese un komunikācija starp aitkopības un izglītības un zinātnes sektoru. Nepietiekama finanšu pieejamība gan izglītības un zinātnes, gan ražošanas, gan citos iesaistītajos sektoros.</p>	<p><u>Valsts pārvaldei</u> Izstrādāt plānus inovāciju ieviešanai lauksaimniecībā. Nodrošināt lauksaimniecības (t.sk. aitkopības nozares), izglītības un zinātnes sektora, likumdošanas un finanšu sistēmas savstarpēju mijiedarbību inovāciju radīšanā. Veicināt zināšanu pārnesi un komunikāciju starp ražotāju un izglītības un zinātnes sektoru. Novirzīt finanses inovatīvu projektu izstrādei un īstenošanai lauksaimniecībā (t.sk. aitkopības nozarē).</p> <p><u>Pašvaldībām</u> Atbalstīt inovatīvu projektu īstenošanu savā teritorijā.</p> <p><u>Zinātnes sektoram</u> Uzlabot sadarbību ar aitu audzētājiem inovatīvu projektu izstrādē.</p>
---------------------------------------	---	--	--	--

aitkopības nozarē sekmē LAAA.
LAAA ir jaunizveidots birojs Siguldā. LAAA ir realizējusi četrus LEADER projektus šādās VRG: „Īģes lauku partnerība”, „Jūrkante”, „Cēsu rajona lauku partnerība”, „Madonas novada fonds”.
Kvalitatīvu ražojumu izgatavošanai nepieciešams kvalitatīvs izejmateriāls, ko palīdz iegūt projektos radītie jaunie pakalpojumi, ar kuriem nodrošina pēc iespējas tuvāk saimniecībai aitu svēršanu, transportu, sonogrāfiju, pārraudzību, vērtēšanu un informācijas apkopošanu.
Projektu realizāciju kavē noteiktie ierobežojumi konkrēta aprīkojuma iegādei, kā arī neparedzētas izmaksas projekta iesniegšanas un realizācijas gaitā, īsi pieteikšanās

Izglītotājiem, konsultantiem
Izglītīt un informēt ražotājus par inovāciju nozīmi veiksmīgas saimnieciskās darbības īstenošanā.
Veicināt zināšanu pārnesi starp zinātni un ražotājiem.

Medijiem

Popularizēt inovatīvus projektus aitkopībā.

Ražotājiem

Veicināt sadarbību ar valsts sektoru un zinātniekiem inovatīvu projektu ieviešanā.
Investēt inovatīvos projektos.

<p>Atrašanās vieta, ģeogrāfiskais aspekts, izvietojums teritorijā .</p>	<p>termiņi.</p> <p>Latvijas apstākļi visos reģionos ir piemēroti aitu audzēšanai. Aitkopības saimniecības izplatītas visā Latvijas teritorijā, visvairāk – Latgalē, Vidzemē un Kurzemē. Saimniecību īpašumiem raksturīga sadrumstalotība. Kautuves un produkcijas pārstrādes uzņēmumu izvietojums ir ģeogrāfiski neizdevīgs aitu audzētājiem. Visā Latvijas teritorijā darbojas LAAA.</p>	<p><u>Pozitīvie aspekti:</u> Aitkopības saimniecību izvietojums visā Latvijas teritorijā. LAAA darbība visā Latvijas teritorijā.</p> <p><u>Iespējas:</u> Ar LAP veicināta kautuvju un produkcijas pārstrādes uzņēmumu izveide reģionos.</p>	<p><u>Negatīvie aspekti:</u> Aitu audzētājiem ģeogrāfiski neizdevīgs kautuvju un pārstrādes uzņēmumu izvietojums. Saimniecību īpašumu sadrumstalotība.</p> <p><u>Draudi:</u> Turpinās iedzīvotāju aizplūšanas no laukiem.</p>	<p><u>Valsts pārvalde:</u> Radīt labvēlīgus priekšnoteikumus zemes apvienošanai un/vai iegādei ganību ierīkošanai aitkopības saimniecībām. Veicināt kautuvju un produkcijas pārstrādes uzņēmumu izveidi reģionos.</p> <p><u>Pašvaldības:</u> Savas teritorijas attīstības plānošanas un plānu īstenošanas uzlabošana. Investīciju piesaiste savai teritorijai.</p>
<p>Pašizmaksa, Cena, kvalitāte</p>	<p>Aitkopība ir rentabla pie liela skaita kvalitatīvu dzīvnieku. Pašizmaksa jēra gaļas ražošanā atkarīga no saimniekošanas veida un iespējām. Pašizmaksu samazina aitu ģenētiskās kvalitātes uzlabošana (produktīvu aitu šķirņu turēšana), dzīvnieku skaita</p>	<p><u>Pozitīvie aspekti</u> Aitu ģenētiskās kvalitātes uzlabošanās.</p> <p><u>Iespējas</u> Valsts un ES atbalsta pieejamības uzlabošanās aitkopībai.</p>	<p><u>Negatīvie aspekti</u> Nepietiekams resursu nodrošinājums dzīvnieku skaita palielināšanai, dzīvnieku barības bāzes uzlabošanai, inovācijām, loģistikas procesu un risku vadības optimizācijai. Pārmērīgs produkcijas sadārdzinājums pārstrādes</p>	<p><u>Valsts pārvaldei</u> Noteikt samazinātas nodokļu likmes pārtikas produktu ražotājiem, pārstrādātājiem un tirgotājiem (PVN, darbaspēka nodokļi). Radīt priekšnoteikumus nepieciešamo resursu piesaistei aitkopībai.</p>

	<p>palielināšana saimniecībās, aitu barības bāzes uzlabošana (augstvērtīgu zālāju platību izveidošana un uzturēšana), inovāciju ieviešana ražošanā, loģistikas procesu un risku vadības optimizēšana. Šobrīd Latvijā ir pozitīva tendence uzlaboties aitu ģenētiskajai kvalitātei, taču aitu audzētājiem ir nepietiekams resursu nodrošinājums dzīvnieku skaita palielināšanai, dzīvnieku barības bāzes uzlabošanai, inovācijām un loģistikas optimizācijai. Aitu produkcijas pārstrādes un tirdzniecības izmaksas būtiski palielina gala produkta cenu patērētājam. Iepirkuma cena atkarīga no piedāvāto jēru kvalitātes un var sasniegt Ls 1.50 par dzīvmasas kg. Patreizējā jēru iepirkšanas cena saimniecībā ir ap Ls 1 par</p>		<p>un tirdzniecības procesā.</p> <p><u>Draudi</u> Ekonomiskā lejupslīde, investīciju samazināšanās un nepietiekama finanšu pieejamība nozarei.</p>	<p><u>Izglītotājiem, konsultantiem</u> Nodrošināt sistemātisku aktuālās informācijas pieejamību aitu audzētājiem. Organizēt atbilstošas apmācības, veicināt to pieejamību reģionos.</p> <p><u>Ražotājiem</u> Optimizēt ražošanu produkcijas pašizmaksas samazināšanai.</p>
--	---	--	---	--

<p>Sertifikācija, pārbaudes, licences . Pārbaudes un uzraudzība.</p>	<p>kg dzīvsvara jeb ap Ls 2.10 par kg gaļas izkāvuma. Patērētājam veikalā ir iespēja iegādāties jēra gaļu sākot no Ls 4.80 līdz pat Ls 9.00 par kg.</p>			
	<p>Aitkopībā ir liels īpatsvars tādu saimniecību, kuras ražošanu iekļāvušas bioloģiskās lauksaimniecības kontroles sistēmā, ieguvuši produkta atbilstības sertifikātu un tiesības to pārdot ar norādi uz bioloģisko lauksaimniecību. Tā kā tradicionālā aitkopības prakse ir ekoloģiski draudzīga, aitu audzēšanas saimniecībām atbilstības nodrošināšana BL prasībām ir vienkāršāka nekā citās l/s nozarēs un potenciāli ir iespējams bioloģiski sertificēta aitas gaļas īpatsvara pieaugums. Diemžēl Latvijas sabiedrībā</p>	<p><u>Pozitīvie aspekti</u> Daudz aitkopības saimniecību, kuras ražo bioloģiski sertificētu aitas gaļu. Atbilstības nodrošināšana BL prasībām ir vienkāršāka nekā citās l/s nozarēs, jo tradicionālā aitkopības prakse ir ekoloģiski draudzīga.</p> <p><u>Iespējas:</u> ES un valsts atbalsts bioloģiskās lauksaimniecības un citu atzītu pārtikas drošības pārvaldības sistēmu ieviešanā.</p>	<p><u>Negatīvie aspekti</u> Ražotāju nepietiekamas zināšanas par pārtikas drošības un kvalitātes standartiem, kvalitātes pārvaldības sistēmām, produktu atbilstības novērtēšanas un sertifikācijas procesu. Latvijas sabiedrības nepietiekama izpratne par sertificētu BL produktu priekšrocībām. Latvijas sabiedrības neuzticība atbilstības sertifikātam kā produkta kvalitātes apliecinājumam. Bioloģiski sertificētu gaļas pārstrādes uzņēmumu trūkums. Finansiāls neizdevīgums</p>	<p><u>Valsts pārvaldei</u> Demonstrēt valsts atbalstu kvalitatīvas, noteiktiem standartiem atbilstošas pārtikas ražošanai un šādas pārtikas patēriņam. Palielināt valsts finansiālo atbalstu ražotāju dalībai nacionālajās pārtikas kvalitātes shēmās un bioloģiskajā lauksaimniecībā.</p> <p><u>Medijiem</u> Veselīgu un drošu produktu un to ražotāju popularizēšana, sabiedrības izpratnes veidošana par šādu produktu priekšrocībām.</p> <p><u>Sertifikācijas iestādēm</u></p>

trūkst izpratnes par sertificētu BL produktu priekšrocībām. Vērojama sabiedrības neuzticība atbilstības sertifikātam kā produkta kvalitātes apliecinājumam. Bioloģisko produktu pārstrādes iespēju trūkuma un vāja bioloģiski ražotu produktu pieprasījuma dēļ, bioloģiski ražotie produkti galvenokārt tiek pārdoti kā konvencionālie. Zemie realizācijas ieņēmumi un ES atbalsts atsevišķos gadījumos pilnībā nenosedz izmaksas, kas ražotājiem radušās nodrošinot produkta ražošanas atbilstību BL, ražošanas dokumentēšanu un sertifikācijas procesu. Ražotājiem ir nepietiekamas zināšanas par pārtikas drošības un kvalitātes standartiem, kvalitātes pārvaldības

ražotājiem sertificēt produktu.
Draudi:
Patērētāju pirktspējas samazināšanās (sertificēta produkta aizvietošana ar lētāku).

Pārtikas produktu sertifikācijas un tās priekšrocību popularizēšana. Vienkāršot prasības ražošanas plānu un kvalitātes vadības dokumentēšanai lauksaimniecības uzņēmumos.

Izglītotājiem, konsultantiem
Organizēt apmācības un konsultācijas par pārtikas drošības un kvalitātes standartiem, kvalitātes pārvaldības sistēmām, produktu atbilstības novērtēšanas un sertifikācijas procesu.

Ražotājiem
Aitas gaļas pārstrādes organizēšana un pakļaušana sertifikācijas procesam. Ar pārtikas drošības un kvalitātes pārvaldības sistēmām saistītu zināšanu apguve.

	<p>sistēmām, produktu atbilstības novērtēšanas un sertifikācijas procesu. Nepieciešams radīt priekšnoteikumus, lai produkta sertifikācija kalpotu kā konkurētspēju veicinošs faktors.</p>			
<p>IT, komunikācija</p>	<p>Komunikācijas procesā jānodrošina:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) informācijas pieejamība un tās aprīte starp iesaistītajām mērķgrupām (aitkopības produktu ražotājiem, LAAA u.c. NVO, sabiedrību kopumā, valsts pārvaldi, vietējām pašvaldībām, medijiem, zinātnes sektoru, izglītotājiem un konsultantiem u.c.) kā arī mērķgrupu iekšienē; 2) visām mērķgrupām pieejamas izglītības iespējas ar aitkopību 	<p><u>Pozitīvie aspekti</u> LAAA ieinteresētība komunikācijas procesā un tās iesaistīšanās aitkopju izglītošanā, informēšanā, līdzdalības veicināšanā (dalība apmācības kursu organizēšanā aitu pārraudzībā, „Aitu dienas”, mājas lapa). Veiksmīga ražotāju un LAAA sadarbība ar masu medijiem sabiedrības informēšanā par aitkopību.</p>	<p><u>Negatīvie aspekti</u> Komunikācija nav plānveidīga un sistemātiska. Trūkst koordinētas sadarbības un saskaņotas rīcības starp visām ieinteresētajām mērķgrupām. Komunikācija neaptver visas mērķgrupas (piem., piedāvātie komunikācijas kanāli nav visiem brīvi pieejami, sarežģīts informācijas saturs). Pastāv nepietiekamas komunikatīvās saites gan iesaistīto mērķgrupu iekšienē, gan starp dažādām mērķgrupām.</p>	<p><u>Valsts pārvaldei</u> Uzlabot valsts līdzdalību komunikācijas procesos. Sniegt atbalstu LAAA komunikācijas plānu izstrādē un īstenošanā. Veicināt visu mērķgrupu iesaistīšanos komunikācijas procesos.</p> <p><u>Pašvaldībām</u> Iesaistīties komunikācijā aitkopības nozares atbalstam. Popularizēt sava novada aitkopības saimniecības un aitkopības produktus. Organizēt informatīvus un izglītojošus pasākumus par aitkopību.</p>

	<p>saistītajos jautājumos;</p> <p>3) savlaicīga visu mērķgrupu iesaistīšana aitkopības nozarē notiekošajos procesos.</p> <p>Lai gan ir vairākas pozitīvas tendences, kopumā komunikācija aitkopības nozarē nav pietiekami attīstīta un izmantota. Līdz šim nav nodrošināts komunikācijas plānveidīgums un sistemātiskums un nav izveidota koordinēta sadarbība un saskaņota rīcība starp visām ieinteresētajām mērķgrupām. Komunikācija neaptver visas mērķgrupas (piemēram, IT kanālu pieejamību kavē cilvēku nepietiekamās prasmes datora un interneta izmantošanā, daļa no piedāvātās informācijas nav pieejama tās satura sarežģītības dēļ).</p>		<p>Nepietiekama sabiedrības līdzdalība komunikācijas un politikas veidošanas procesos.</p> <p>Vietējo pašvaldību nepietiekama iesaistīšanās komunikācijas procesā.</p>	<p><u>Izglītotājiem, konsultantiem</u></p> <p>Dažādot komunikācijas kanālus informēšanas un izglītošanas procesos. Nodrošināt visām mērķgrupām saturiski pieejamu informācijas un zināšanu pārnesi.</p> <p><u>Ražotājiem</u></p> <p>Uzlābot līdzdalību komunikācijas un politikas veidošanas procesos. Papildināt zināšanas par datora un IT lietošanu.</p>
--	--	--	--	---

Informācijas apjoms nav pietiekams. Pastāv nepietiekamas komunikatīvās saites gan iesaistīto mērķgrupu iekšienē, gan starp dažādām mērķgrupām. Sabiedrības līdzdalība komunikācijas un politikas veidošanas procesos ir zema. Vadošo lomu komunikācijas procesos aitikopības nozarē ieņem LAAA. LAAA ir mājas lapa www.latvijasaita.lv, kurā piedāvātā informācija pamatā tendēta uz savu biedru informēšanu. Mājas lapā nav nodrošināta atgriezeniskā saite ar tās apmeklētājiem. Informāciju plašākam sabiedrības lokam LAAA cenšas novirzīt sadarbībā ar masu medijiem. LAAA katru gadu rīko pasākumu „Aitu dienas”, kurā saņemtu jaunu

informāciju un iespēju līdzdarboties var gan aitikopji, gan visi interesenti. Ieinteresētajām mērķgrupām pieejami valsts pārvaldes iestāžu nodrošinātie komunikācijas kanāli. Latvijas Republikas oficiālajā laikrakstā „Latvijas Vēstnesis”, attiecīgi arī internetā www.likumi.lv, kā arī ZM, PVD, LAD mājas lapās u.c. publicētā aitikopības nozarei saistošā informācija ir brīvi izmantojama, bet sarežģītības dēļ tā nav saprotama un izmantojama visām iesaistītajām mērķgrupām. Interesentiem pieejama Valsts Lauku tīkla interaktīva mājas lapa www.laukutikls.lv, kurā pieejama vispusīga un plaša informācija par lauksaimniecības un lauku

	<p>attīstības jautājumiem. Informēšanas un izglītošanas funkciju veic LLKC, kurš kopumā sniedz plašu informāciju lauksaimniecības nozarē nodarbinātajiem, taču salīdzinoši maz piedāvā un atsevišķi neizdala aitkopības nozarei specifisko informāciju. No masu medijiem informāciju par aitkopību snieguši izdevumi „Latvijas Avīze”, „Agro Pols”, Agro Tops”, „Saimnieks” u.c., kā arī reģionālie un pašvaldību izdevumi, piem. reģionālais laikraksts „Auseklis”, Naukšēnu novada laikraksts „Liesma”, laikraksti „Ludzas Zeme”, „Kurzemes vārds”, Salacgrīvas informatīvais izdevums „Jūrkante” u.c. Aitkopības jautājumi atspoguļoti arī televīzijā. Komunikācijas procesā</p>			
--	---	--	--	--

Sadarbība LV/ES Eksports, imports	nepietiekami iesaistās pašvaldības. Apmeklējot lauku pašvaldību mājas lapas un iepazīstoties ar pašvaldību drukātajiem informatīvajiem izdevumiem, redzams, ka vairumā gadījumu pašvaldības neiesaistās vai vāji iesaistās komunikācijā par aitikopības jautājumiem.			
	<p>Notikuši aitu audzētāju pieredzes apmaiņas braucieni uz Vāciju, Igauniju un ir iespējas jaunu partneru meklēšanai citās ES dalībvalstīs. Tiek eksportēta jēra gaļa un importēts gaļas šķirņu vaislas materiāls. Kaut gan sadarbībai ar ES valstīm ir tendence paplašināties, tomēr sadarbības veidi starp valstīm nav pietiekami daudzveidīgi. LV un ES valstu sadarbībai un tās turpmākās attīstības</p>	<p><u>Pozitīvie aspekti</u> Sadarbības ar ES valstīm paplašināšanās. Latvijas aitu audzētāju pieredzes apmaiņa ar Vācijas un Igaunijas aitu audzētājiem. Eksporta un importa darījumi ar ES valstīm.</p> <p><u>Iespējas</u> Sadarbība kopīgu nozares interešu lobēšanā, saskaņotu darbību veikšanā zinātnes, politikas, infrastruktūras atbalsta u.c. jomās.</p>	<p><u>Negatīvie aspekti</u> Sadarbības veidi nav pietiekami daudzveidīgi.</p>	<p><u>Valsts pārvalde</u> Atbalstīt un veicināt sadarbību starp Latviju un ES valstīm aitikopībā. Izdalīt finansējumu sadarbības attīstīšanai.</p> <p><u>Pašvaldības</u> Veicināt un atbalstīt sava novada aitu audzētāju pieredzes apmaiņu un sadarbību ar ES valstu aitu audzētājiem.</p> <p><u>Izglītotāji, konsultanti</u> Informēt aitu audzētājus u.c.</p>

	<p>virzienam var būt noteicoša loma aitkopības nozares attīstībā mūsu valstī. Viens no perspektīvajiem risinājumiem varētu būt aitkopības klastera veidošana sadarbībā ar vienu vai vairākām citām ES valstīm. Tas ļautu kopīgi veikt aitkopības interešu lobēšanu, īstenot saskaņotas darbības zinātnes, politikas, infrastruktūras atbalsta u.c. jomās un veiksmīgāk īstenot izvirzītos mērķus. Sadarbības procesus ar ES valstīm nepieciešams plānveidīgi attīstīt un dažādot.</p>			<p>iesaistītās mērķgrupas par sadarbības iespējām ar ES valstīm.</p> <p><u>Ražotāji</u> Izmantot sadarbības iespējas ar ES valstu aitu audzētājiem. Līdzdarboties sadarbības kontaktu veidošanā.</p>
<p>Politiskie faktori</p>	<p>Politiskās nostādnes ES ir labvēlīgas aitkopības nozares attīstībai. Pēc starptautiskās vienošanās par ilgtspējīgas attīstības principa pielietošanu politikas veidošanā Eiropas Savienības kopējā politikā</p>	<p><u>Pozitīvā ietekme</u> Aitkopības nozarei labvēlīgas politiskās nostādnes ES, kas rada pamatu aitkopības kā ilgtspējīgas nozares izvirzīšanai par vienu no Latvijas lauksaimniecības prioritātēm.</p>	<p><u>Negatīvā ietekme</u> Vāja sadarbība starp iesaistītajām ministrijām attīstības plānošanas un rīcību procesos. Vadlīniju trūkums par ilgtspējīgas attīstības principa īstenošanu</p>	<p><u>Valsts pārvaldei</u> Aitkopības atzīšana par vienu no l/s prioritātēm, kurai ir nozīmīga loma Latvijas lauku attīstībā. Rezultatīvas komunikācijas nodrošināšana starp nozares attīstībā iesaistītajām</p>

	<p> tiek integrēts ilgtspējīgas attīstības princips, nosakot vides aizsardzības prasību integrēšanu visās politikas jomās. Ilgtspējīgas attīstības pamatideja aicina apmierināt esošās paaudzes vajadzības, līdzsvarojot sabiedrības labklājības, vides un ekonomiskās attīstības intereses, vienlaikus nodrošinot vides prasību ievērošanu un dabas daudzveidības saglabāšanos, lai nemazinātu nākamo paaudžu vajadzību apmierināšanas iespējas. Lai nodrošinātu lauksaimniecības ilgtspēju, jātiecas uz ekonomisko, ekoloģisko un sociālo mērķu apvienošanu lauksaimniecības attīstībā. Šī mērķa sasniegšanā nozīmīga loma ir aitkopības kā ilgtspējīgas nozares attīstībai.</p>	<p>Ievērojot lielo jēra gaļas importu ES (ES lauksaimnieki spēj saražot tikai aptuveni 30% no patēriņa), akcents uz aitkopību kā Latvijas lauksaimniecības prioritāti, Zemkopības ministrijai lobējot kopējās Latvijas lauksaimnieku intereses Eiropas Parlamentā, var norādīt uz zināmu Latvijas politiku briedumu un ieinteresētību Kopējā lauksaimniecības politikā.</p>	<p>lauksaimniecībā un vides politikas integrēšanu lauksaimniecībā Latvijā. Latvijas politikas veidotāju nepietiekamā ieinteresētība aitkopības kā ilgtspējīgas nozares attīstībā. Politiskas izpratnes trūkums Latvijā par lauku attīstības jautājumiem un videi draudzīgu (t.sk. aitkopības) produktu nozīmi sabiedrības veselībā. Pārtikas ražotājiem nelabvēlīga nodokļu politika valstī (augsts PVN pārtikai, augsti nodokļi darbaspēkam). Formāla pieeja savas attīstības plānošanai un iekšējās politikas veidošanai lauku pašvaldībās.</p>	<p>ministrijām (Zemkopības ministrija, Vides un reģionālās attīstības ministrija, Veselības ministrija, Izglītības un zinātnes ministrija, Finanšu ministrija, Ekonomikas ministrija u.c.) attīstības plānošanas un rīcību procesā. Vadlejuma izstrāde par vides politikas (atbilstoši ilgtspējīgas attīstības principam ietverot sociālos, ekonomiskos un ekoloģiskos faktorus) integrēšanu lauksaimniecībā, tajās nosakot aitkopības attīstību veicinošus uzdevumus un rīcību virzienus.</p> <p><u>Pašvaldībām</u> Attīstības plānošanas uzlabošana un aitkopību veicinošas iekšējās politikas veidošana.</p> <p><u>Ražotājiem</u> Līdzdarboties politikas</p>
--	--	---	---	--

	<p>2008. gada 19. jūnija rezolūcijā par aitkopības un kazkopības nozares nākotni Eiropā Eiropas Parlaments ir atzinis aitkopības un kazkopības nozares lomu lauku ilgtspējīgā attīstībā, norādot uz šo lauksaimniecības nozaru nozīmīgo ieguldījumu un nozīmi sociālajā, ekonomiskajā un vides jomā, kā arī informējis par nepieciešamību veikt pasākumus, lai arī nākotnē nodrošinātu ES aitas un kazas gaļas un piena nozarei ienākumus un ilgtspējību, lai atkal veicinātu šādu produktu patēriņu, kā arī lai saglabātu un piesaistītu šai nozarei jaunus aitkopjus un kazkopjus. No ilgtspējības modeļa izriet arī Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030. gadam</p>			<p>veidošanas procesos.</p>
--	---	--	--	-----------------------------

	<p>(2008. g.) izvirzītie principi, mērķi un risinājumi.</p> <p>Diemžēl aitkopības nozare nesaņem būtisku politisku atbalstu Latvijā. Latvijas politikas veidotāji neizrāda ieinteresētību aitkopības kā ilgtspējīgas nozares attīstībā. Vērojams politiskas izpratnes trūkums Latvijā par lauku attīstības jautājumiem un videi draudzīgu (t.sk. aitkopības) produktu nozīmi sabiedrības veselībā. Valstī trūkst vadlīniju par ilgtspējīgas attīstības principa īstenošanu lauksaimniecībā un vides politikas integrēšanu lauksaimniecībā.</p> <p>Sadarbība starp iesaistītajām ministrijām attīstības plānošanas un rīcību procesos ir vāja. Valstī ir pārtikas ražotājiem nelabvēlīga nodokļu</p>		
--	---	--	--

	<p>politika (augsts PVN pārtikai, augsti nodokļi darbaspēkam). Aitkopības nozarei labvēlīgas politikas veidošanu kavē lauku pašvaldību formāla pieeja savas attīstības plānošanai un iekšējās politikas veidošanai, kā arī sabiedrības nepietiekamā līdzdalība politikas veidošanas procesos. Ievērojot lielo jēra gaļas importu ES (ES lauksaimnieki spēj saražot tikai aptuveni 30% no patēriņa), akcents uz aitkopību kā Latvijas lauksaimniecības prioritāti, Zemkopības ministrijai lobējot kopējās Latvijas lauksaimnieku intereses Eiropas Parlamentā, var norādīt uz zināmu Latvijas politiķu briedumu un ieinteresētību Kopējā lauksaimniecības politikā.</p>			
--	--	--	--	--

<p>Sociālie faktori</p>	<p>Aitkopībā dominē vidēja lieluma saimniecības ap 30-50 aitu mātēm, kurās saimnieko gados veci cilvēki. Sociālā noslāņošanās laukos kļūst izteiktāka. Kaut gan nostiprinās lielsaimniecības, izstumjot nelielās ģimenes saimniecības no l/s ražošanas, tomēr lauku vidē vēl joprojām saglabājušās lauku sētas ar nelielām LIZ platībām, kuras potenciāli varētu iesaistīt aitu audzēšanā. Laukos liels īpatsvars iedzīvotāju, kuriem nav pietiekamas izglītības un kvalifikācijas lauksaimniecībā. Laukos trūkst darbavietu un cilvēki izceļo uz pilsētām. Lauku iedzīvotāji nav aktīvi līdzdalībā ekonomiskās un politiskās varas realizācijā (piem., LAAA iestājušies</p>	<p><u>Pozitīvā ietekme</u> Saglabājušās lauku saimniecības, kuras potenciāli varētu iesaistīt aitkopības nozarē. Cilvēku vērtību sistēmā nozīmīgu lomu ieņem iespēja dzīvot lauku vidē, veselīga un droša pārtika, ekoloģiskā drošība, lauku dzīvesveida un tradīciju saglabāšana.</p>	<p><u>Negatīvā ietekme</u> Lauku iedzīvotāju mazā aktivitāte līdzdalībā ekonomiskās un politiskās varas realizācijā. Lauku iedzīvotāju neatbilstoša kvalifikācija un izglītība. Nelielo ģimenes saimniecību skaita samazināšanās. Cilvēku izceļošana no laukiem.</p>	<p><u>Valsts pārvaldei</u> Veicināt lauku attīstību. Atzīt aitkopības nozares nozīmi lauku ilgtspējīgā attīstībā un radīt priekšnoteikumus aitkopības uzņēmumu skaita pieaugumam laukos. Radīt priekšnoteikumus lauku iedzīvotāju līdzdalības veicināšanai ekonomiskajos un politiskajos procesos.</p> <p><u>Pašvaldībām</u> Teritorijas attīstības plānošanas kvalitātes uzlabošana.</p> <p><u>Izglītotājiem, konsultantiem</u> Sniegt zināšanas un prasmes, kā arī konsultācijas, kas nepieciešamas veiksmīgai saimnieciskajai darbībai aitkopības nozarē.</p> <p><u>Medijiem</u> Sabiedrības līdzdalības procesu politikā</p>
--------------------------------	--	--	--	--

tikai ap 10% aitū audzētāju). Aitkopība var kļūt par vienu no sociālo problēmu risinātājiem laukos. Pētījumi liecina, ka iedzīvotāji kā būtisku vērtību uztver iespēju dzīvot tradicionālajā lauku vidē un, iespēju saražot veselīgu pārtiku savas ģimenes vajadzībām. Arī pilsētās dzīvojošo cilvēku vidū pastāvošajā vērtību sistēmā nozīmīgu vietu ieņem droša un veselīga pārtika, ekoloģiskā drošība, lauku dzīvesveida un tradīciju saglabāšana. Aitkopības nozares attīstība veicinās nodarbinātību un radīs ienākumu avotu nelielām ģimenes lauku saimniecībām, kā arī veicinās lauku dzīvesveida un tradīciju saglabāšanu un raksturīgās lauku ainavas izkopšanu. Aitkopība

atspoguļošana, informēšana par sabiedrības līdzdalības ietekmi politikas veidošanas procesos.

Lauku iedzīvotājiem, ražotājiem

Līdzdarboties vietējās pašvaldības un valsts politikas veidošanā. Apgūt papildus zināšanas un prasmes, kas nepieciešamas veiksmīgai saimnieciskajai darbībai aitkopības nozarē.

Ekonomiskie faktori	<p>pieāvā sabiedrībai drošu un veselīgu pārtiku, ekoloģisko drošību, pārliecību par dabas resursu taupīgu patēriņu un racionālu apsaimniekošanu, pieejamu tradicionālo lauku vidi un saglabātas tradīcijas.</p>			
	<p>Ekonomiskā lejupslīde un finanšu krīzes globālais raksturs negatīvi ietekmē gan iekšējo, gan ārējo pieprasījumu un Latvijas uzņēmēju, tai skaitā aitkopības nozarē strādājošo konkurētspēju iekšējā un ārējos tirgos. Samazinās valstu IKP un privātais patēriņš. Samazinās investīcijas tautsaimniecībā. ES valstīs tiek īstenota protekcionalisma politika. Nozares attīstību kavē kvalificēta darbaspēka trūkums aitkopībā. Draudus rada iespējamā enerģijas</p>	<p><u>Pozitīvā ietekme</u> Aitkopība ir nozare, kura papildus tradicionālajiem produktiem sniedz sabiedriskos labumus jeb sabiedrisko precī – ievērojamus ekoloģiskos un sociālos ieguvumus sabiedrībai. Sabiedrībai samazinās izmaksas, kuras saistās ar zaudējumu apturēšanu ekoloģijā un sociālajā jomā.</p> <p><u>Iespējas</u> Sabiedrisko finanšu līdzekļu novirzīšana aitkopības attīstībai, lai kompensētu tās</p>	<p><u>Negatīvā ietekme</u> Ekonomiskā lejupslīde, IKP samazināšanās Eiropas valstīs. Privātā patēriņa samazināšanās. Investīciju samazināšanās un nepietiekama finanšu pieejamība nozarei. Augstas aizdevumu procentu likmes. Protekcionalisma politika ES valstīs. Kvalificēta darbaspēka trūkums aitkopībā. Enerģijas resursu sadārdzināšanās (degvielas cenu kāpums)</p>	<p><u>Valsts pārvaldei</u> Novirzīt finanšu līdzekļus aitkopības attīstībai. Iejaukties konkurences spēku vadīšanā attiecībā uz aizvietojošiem produktiem un patērētājiem.</p>

	<p>resursu sadārdzināšanās (degvielas cenu kāpums). Tomēr aitkopības nozares ekonomiskajā analīzē papildus tradicionālās ekonomikas faktoriem jāņem vērā arī vides ekonomikas koncepcija. Vides ekonomika papildus apskata ārējos efektus un ārējo efektu radītās neieskaitītās izmaksas. (<i>„Ārējie efekti rodas, ja, ražojot vai patērējot preci, rodas papildu labums kādai trešajai personai, kas nav ne preces pircēja, ne pārdevēja.” (Dimante Dž., Malzubris J., 2010)</i>). Aitkopība ir vērsta uz papildu ieguvumu radīšanu sabiedrībai. Papildus kvalitatīviem produktiem (gaļai, vilnai, ādām) aitkopība sniedz „vides kvalitāti” - ievērojamus ekoloģiskos un sociālos ieguvumus sabiedrībai.</p>	<p>izmaksas par ekoloģisko un sociālo vērtību saglabāšanu.</p>		
--	---	--	--	--

	<p>Vērtējot sabiedrības ieguvumus no aitkopības, jāņem vērā to izmaksu samazināšanās, kuras saistītas ar vides vērtību (ekoloģisko, sociālo) zaudēšanas apturēšanu, tāpēc sabiedrībai ir jāuzņemas izmaksas par vides vērtību saglabāšanu, novirzot finanšu līdzekļus aitkopības attīstības veicināšanai (piem., nacionālās subsīdijas u.c.)</p>			
<p>Tehnoloģiskie faktori</p>	<p>Pieaugot aitu skaitam un paplašinoties ganāmpulkiem, nepieciešams modernizēt saimniekošanu, kas atvieglo roku darbu: mehānisko svaru nomaiņa uz elektroniskiem ar datoru savienojamiem svāriem, speciālas aitu saķeršanas iekārtas, elektronisko krotāliju nolasītāji. Jaunu tehnoloģiju ieviešana</p>	<p><u>Pozitīvā ietekme</u> Samazinās laika patēriņš tehnisku darbu veikšanai. Rada priekšnoteikumus kvalitatīvu aitu skaita palielināšanai. Ļauj iegūt precīzākus datus par dzīvniekiem.</p> <p><u>Iespējas</u> Papildus tehnoloģiju apgūšana.</p>	<p><u>Negatīvā ietekme</u> Neprasme izmantot jaunākās tehnoloģijas. Speciālistu un informācijas trūkums par modernajām tehnoloģijām.</p>	<p><u>Valsts pārvaldei</u> Veicināt jaunu tehnoloģiju pieejamību aitkopības nozarē. Radīt priekšnoteikumus speciālistu piesaistei jaunu tehnoloģiju apguvei aitkopības nozarē.</p> <p><u>Izglītotājiem, konsultantiem</u> Nodrošināt aitu audzētāju un aitkopības speciālistu informēšanu un apmācību</p>

	<p>samazina laika patēriņu pie tehniskiem darbiem, rada priekšnoteikumus kvalitatīvu aitu skaita palielināšanai, ļauj iegūt precīzākus datus par dzīvniekiem. ES ir pietiekams tehnoloģiskais nodrošinājums aitkopības attīstībai. Tehnoloģiskās iekārtas iespējams iegādāties, īstenojot LEADER projektus. Tehnoloģiju pieejamību kavē atbilstoši kvalificētu speciālistu trūkums un neprasme izmantot jaunākās tehnoloģijas. Trūkst informācijas un apmācību iespēju par modernajām tehnoloģijām.</p>			<p>par modernajām tehnoloģijām un to izmantošanu aitkopībā.</p> <p><u>Ražotājiem</u> Apgūt zināšanas par jaunākajām tehnoloģijām un to izmantošanu aitkopībā. Ieviest modernas tehnoloģijas saimniecībā.</p>
<p>ES piensums nozares attīstībai (Nozare kopš iestāšanās Eiropas Savienībā)</p>	<p>ES kopējās lauksaimniecības politikas nostādnes un mērķi rada labvēlīgus priekšnoteikumus</p>	<p><u>Pozitīvā ietekme</u> Jaunu tehnoloģiju ieviešana aitkopībā. Jauna pieredze un zināšanas. Politisks atbalsts aitkopības</p>	<p><u>Negatīvā ietekme</u> ES regulu prasību izpildes radītais pārmērīgais finansiālais slogs ražotājiem.</p>	<p><u>Valsts pārvaldei</u> Atvieglot aitkopības produktu ražotājiem finansiālo slogu, kas saistās ar ES regulu prasību izpildi</p>

	<p>aitkopības nozares attīstībai. ES atbalsts 89-90% apmērā (LEADER pasākumos), ļāvis LAAA iegādāties jaunu aprīkojumu, ar ko sniegt pakalpojumus un uzlabot esošo pakalpojumu kvalitāti. Dalība ES veicinājusi sadarbības iespējas un pieredzes apmaiņu starp dalībvalstīm. Konkurētspēju pazemina starp dalībvalstīm neizlīdzinātie ES atbalsta maksājumi. Ražotājiem trūkst informācijas par ES sniegtajām iespējām. ES regulu prasību (piem., sanitārās un veterinārās prasības) izpilde rada pārmērīgu finansiālu slogu ražotājiem. Dalība ES ierobežo tirgu ar trešajām valstīm.</p>	<p>nozares attīstībai.</p>	<p>Ierobežots tirgus ar trešajām pasaules valstīm. Starp dalībvalstīm neizlīdzinātie ES atbalsta maksājumi. Ražotājiem nepietiekami pieejama informācija par ES sniegtajām iespējām.</p>	<p>ražošanas procesā. <u>Izglītotājiem, konsultantiem</u> Nodrošināt visām mērķgrupām pieejamu informāciju par iespējām, ko sniedz dalība ES. <u>Ražotājiem</u> Pilnīgāk izmantot ES sniegtās iespējas. <u>LAAA</u></p>
--	--	----------------------------	--	---

CITA INFORMĀCIJA

Pielikumā: **Spēkā esošās likumdošanas nepilnības un traucējošie faktori. Nozares pārstāvju priekšlikumi** uz 6 lapām

Informācija par organizāciju, tās mērķiem, uzdevumiem un galvenajām aktivitātēm, kas tiks publicēta Valsts Lauku tīkla mājas lapā www.laukutikls.lv.

Biedrības „LAAA” mērķis ir radīt labvēlīgu vidi aitu audzēšanai, un attīstīt aitkopību kā peļņu nesošu ilgtermiņa nozari, kas ļauj saimniekot videi draudzīgi un uzlabot dzīves kvalitāti. No 2001.gada 12.jūlija atzīta par šķirnes dzīvnieku audzētāju organizāciju un ir tiesīga veikt selekcijas darbu aitkopībā. LAAA uzdevumi ir pārstāvēt biedru intereses dažādās institūcijās, organizēt pasākumus aitkopības nozares attīstībai, sniegt zināšanas, saglabāt ģenētisko resursu populāciju, izkopt LT šķirnes aitu mātes kā mātes šķirni tīršķirnē un mērķtiecīgai krustošanai ar citām šķirnēm. Ir vaislas teķu kontrolizaudzēšanas un kontrolnobaršanas stacija, kur jau ceturto gadu LAAA organizē vaislas teķu pārbaudi pēc pēcnācēju kvalitātes, rīko izsoles un ikgadēju pasākumu „Aitu dienas”.

Spēkā esošās likumdošanas nepilnības un traucējošie faktori. Nozaru pārstāvju priekšlikumi

Par atbalstu no ELFLA

Tāpat kā citu lauksaimniecības nozaru pārstāvji arī aitkopības nozarē nodarbinātie izmanto Eiropas Savienības atbalstu lauku attīstībai – vides un lauku ainavas uzlabošanai, ko īsteno atbilstoši padomes 2005. gada 20. septembra Regulai (EK) Nr. 1698/2005 par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA). Šī atbalsta piešķiršana, administrēšana un uzraudzība mūsu valstī noteikta ar 23.03.2010. MK noteikumiem Nr. 295 „Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību vides un lauku ainavas uzlabošanai” (turpmāk- MK noteikumi Nr. 295).

MK noteikumu Nr. 295 regulējumā ir konstatējamas vairākas nepilnības:

1) MK noteikumu Nr. 295 6. punktā ir izmantota īsa atsauce uz Komisijas Regulas (EK) 1974/2006 ar ko paredz sīki izstrādātus piemērošanas noteikumus Padomes Regulai (EK) Nr. 1698/2005 par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas lauksaimniecības fonda lauku attīstībai 47. panta 1. punktā noteiktajiem nepārvaramas varas apstākļiem. Noteikumos trūkst norādes uz to, ka šādu apstākļu iestāšanās ir pamats, lai dalībvalsts varētu neprasīt atbalsta pretendenta uzņemto saistību pārtraukšanas gadījumos atmaksāt saņemto atbalstu. Noteikumos trūkst šo ārkārtas apstākļu uzskaitījuma.

Priekšlikums:

Lai atvieglotu atbalsta pretendenta tiesību izmantošanu, iekļaut MK noteikumu Nr. 295 regulējumā Regulas Nr. 1974/2006 47. pantā noteikto ārkārtas apstākļu uzskaitījumu:

- a) atbalsta saņēmēja nāve;
- b) atbalsta saņēmēja ilgstoša darbnespēja;
- c) lielas saimniecības daļas atsavināšana, ja to nevarēja paredzēt dienā, kad uzņēmās saistības;
- d) nopietna dabas katastrofa, kas būtiski ietekmē saimniecības zemi;
- e) lauksaimniecības dzīvnieku audzēšanai paredzēto ēku nejauša nopostīšana saimniecībā;
- f) epizootiska slimība, kas skārusi visus lauksaimnieka mājlopus vai daļu no tiem.

MK noteikumos iekļaut regulējumu, ka šādos gadījumos atbalsta pretendents saņemto atbalstu neatmaksā.

2) MK noteikumos Nr. 295 nav paredzēti Regulas Nr. 1974/2006 44. pantā piedāvātie atvieglojošie nosacījumi, kad dalībvalstis var izvēlēties nepieprasīt atbalsta atmaksu gadījumos, kad atbalsta saņēmēja saimniecība pilnībā vai daļēji tiek nodota citai personai laika posmā, kurā ir spēkā

saistības kā nosacījums atbalsta saņemšanai, ja saistības netiek pārņemtas. Regulas Nr. 1974/2006 44. panta 2. un 3. daļā paredzēts:

2. Dalībvalstis var izvēlēties nepieprasīt 1. punktā minēto palīdzības atmaksu šādos gadījumos:

a) ja atbalsta saņēmējs, kurš jau ir izpildījis ievērojamu daļu no attiecīgajām saistībām, pilnībā izbeidz lauksaimniecisku darbību, un viņa pēctecim nav iespējams pārņemt saistības;

b) ja atbalsta saņēmēja saimniecības daļas nodošana notiek laika posmā, par kuru saistību piemērošanas ilgums pagarināts saskaņā ar 27. panta 12. punkta otro daļu, un ja netiek nodoti vairāk nekā 50 % no teritorijas, uz kuru saistības attiecas pirms to piemērošanas ilguma pagarināšanas.

3. Ja saimniecības stāvoklis nedaudz mainās, dalībvalstis var veikt īpašus pasākumus, lai nodrošinātu, ka 1. punkta piemērošana nav iemesls neatbilstīgiem rezultātiem saistībā ar uzņemtajām saistībām."

Priekšlikums:

Iekļaut Regulas Nr. 1974/2006 44. pantā noteikto regulējumu MK noteikumos Nr. 295.

3) MK noteikumu nr. 295 27. punkts nosaka: „Atbalstu par samazināto saistību platību neatmaksā, ja saistību platība kārtējā gadā salīdzinājumā ar iepriekšējā gada saistību platību samazinās ne vairāk kā par:

27.1. 20 procentiem – atbalsta pretendētā, kas saistības uzņēmis līdz 2012. gadam;

27.2. 10 procentiem atbilstoši Komisijas 2011. gada 14. jūnija Īstenošanas Regulas (EK) Nr. 679/2011 par grozījumiem Komisijas Regulā (EK) Nr. 1974/2006, ar ko paredz sīki izstrādātus piemērošanas noteikumus Padomes Regulai (EK) Nr. 1698/2005 par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) (turpmāk – Regula Nr. 679/2011), 1. panta 6. punktam – atbalsta pretendētā, kas saistības uzņēmis no 2012. gada”.

Atsauce uz Regulas Nr. 679/2011 1. panta 6. punktu nav adekvāta un šāds regulējums neatbilst normatīvo aktu hierarhijā augstāk stāvošajam normatīvajam aktam – Regulai Nr. 1974/2006.

Regulas Nr. 679/2011 1. panta 6. punkts paredz papildināt Regulas 1974/2006 44. panta 3. punktu, kurš regulē tikai tādus gadījumus, kad „atbalsta saņēmēja saimniecība pilnībā vai daļēji tiek nodota citai personai laika posmā, kurā ir spēkā saistības kā nosacījums atbalsta piešķiršanai”. Minētais regulējums nav attiecināms uz gadījumiem, kad saistības tiek pārtrauktas citu iemeslu dēļ.

Priekšlikums:

Nodrošināt MK noteikumu Nr. 295 27. punkta atbilstību augstāk minētajām regulām, to attiecinot tikai uz gadījumiem, kad atbalsta saņēmēja saimniecība pilnībā vai daļēji tiek nodota citai personai laika posmā, kurā ir spēkā saistības kā nosacījums atbalsta piešķiršanai.

4) MK noteikumos Nr. 295 trūkst atbilstoša tiesiskā regulējuma gadījumos, kad Agrovīdes maksājumu apakšpasākumos atbalsta pretendenti ir samazinājuši saistību platību.

Kā liecina līdzšinējā prakse Agrovides maksājumu apakšpasākumu administrēšanā, LAD, konstatējot saistību platības samazinājumu, kas pārsniedz 20% salīdzinot ar iepriekšējo gadu, neizvērtējot neatbilstības apstākļus un atsaucoties uz MK noteikumu Nr. 295 24. punktu, prasa atbalsta pretendenti atmaksāt visu saistību periodā jau saņemto atbalstu. Izveidojusies situācija, ka, ja atbalsta pretendents pārtrauc saistības par platību 20% apmērā no iepriekšējā gada saistību platības, atbalsta atmaksāšanas pienākums viņam neiestājas vispār, savukārt, ja atbalsta pretendents kaut nedaudz pārsniedz 20% robežu, atbalsta atmaksāšanas pienākums pilnā apjomā par visā saistību periodā saņemto atbalsta summu viņam iestājas jau no samazinājuma platības pirmās hektāra simtdaļas.

Likumdevējs nav ņēmis vērā, ka nosakot MK noteikumu Nr. 295 regulējumu attiecībā uz Eiropas Savienības atbalsta samazināšanu, nepiešķiršanu vai atgūšanu, nepieciešams vadīties no saistošajiem Eiropas Savienības normatīvajiem aktiem, kuriem ir augstāks juridiskais spēks. Atbilstoši Padomes 2005. gada 20. septembra Regulas (EK) Nr. 1698/2005 par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai 51. panta 4. daļai un saskaņā ar Komisijas Regulas (ES) Nr. 65/2011 ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus, lai īstenotu Padomes Regulu (EK) Nr. 1698/2005 attiecībā uz pārbaudes kārtību, kā arī savstarpējo atbilstību saistībā ar lauku attīstības atbalsta pasākumiem 18. panta otro daļu „Dalībvalsts atgūst un/vai atsaka atbalstu, vai nosaka atbalsta samazinājuma summu, jo īpaši pamatojoties uz konstatētās neatbilstības smagumu, apjomu un pastāvīgumu”. Minētajā tiesību normā arī norādīts, ka: „Neatbilstības smagums jo īpaši ir atkarīgs no neatbilstības seku nozīmīguma, ņemot vērā neizpildīto kritēriju mērķus. Neatbilstības apjoms jo īpaši ir atkarīgs no tā, kāda šim pārkāpumam ir ietekme uz darbību kopumā. Tas, vai neatbilstība ir pastāvīga, ir jo īpaši atkarīgs no tās ietekmes ilguma vai iespējam novērst tās ietekmi, izmantojot pieņemamus līdzekļus”.

Saskaņā ar augstāk minēto regulu prasībām LAD izdotajiem administratīvajiem aktiem par atbalsta atmaksāšanas pienākuma noteikšanu ir nepieciešams būt pamatotiem ne tikai ar konstatētajiem faktiem, bet arī ar konstatētās neatbilstības smaguma, neatbilstības apjoma un neatbilstības pastāvīguma izvērtējumu.

Priekšlikums:

Lai novērstu prettiesisku sankciju piemērošanu, MK noteikumos Nr. 295 nepieciešams iekļaut normas, ar kurām nosaka konkrētus kritērijus konstatētās neatbilstības smaguma, apjoma un pastāvīguma pamatojumam gadījumos, kad atbalsta pretendenti ir samazinājuši saistību platību Agrovides maksājumu apakšpasākumos.

5) Nav saprotams MK noteikumu Nr. 295 1001 punkta, kurš nosaka atbalsta saņemšanas nosacījumu Bioloģiskās lauksaimniecības apakšpasākumā, mērķis un nozīme. Tas paredz: „No 2014.gada atbalstu šo noteikumu 2.3.1.apakšpunktā minētajā apakšpasākumā ir tiesīgs saņemt atbalsta pretendents, ja tas atbilstoši Padomes 2007.gada 28.jūnija Regulas (EK) Nr. 834/2007 par bioloģisko ražošanu un bioloģisko produktu marķēšanu un par Regulas (EEK) Nr.2092/91 atcelšanu 11.pantam visas lauksaimniecības platības savā saimniecībā apsaimnieko atbilstoši bioloģiskās ražošanas prasībām”.

Regulas Nr. 834/2007 11. pants paredz:

„Visu lauksaimniecības saimniecību apsaimnieko saskaņā ar bioloģiskās ražošanas prasībām.

Tomēr saskaņā ar īpašiem nosacījumiem, ko paredz saskaņā ar 37. panta 2. punktu, saimniecību var sadalīt skaidri nošķirtās vienībās vai akvakultūras ražošanas vienībās, no kurām ne visas apsaimnieko ar bioloģiskās ražošanas metodēm. Ciktāl tas attiecas uz lauksaimniecības dzīvniekiem, izmanto dažādas sugas. Ciktāl tas attiecas uz akvakultūru, var izmantot tās pašas sugas ar nosacījumu, ka ražošanas vienības ir pienācīgi nošķirtas. Ciktāl tas attiecas uz augiem, izmanto dažādas šķirnes, kas ir viegli atšķiramas.

Ja saskaņā ar šā panta otro daļu ne visas saimniecības vienības izmanto bioloģiskajai ražošanai, uzņēmējs zemi, dzīvniekus un produktus, ko izmanto vai ražo bioloģiskās ražošanas vienībās, nošķir no zemes, dzīvniekiem un produktiem, ko izmanto vai ražo nebioloģiskās ražošanas vienībās, un atbilstīgi dokumentē nošķiršanu”.

Augstāk minētais Regulas Nr. 834/2007 11. pants visā Agrovīdes apakšpasākuma „Bioloģiskā lauksaimniecība” administrēšanas laikā nav mainījies. Attiecīgās regulas prasību, t.sk. 11. panta ievērošana visu iepriekšējo periodu ir bijis kā priekšnoteikums Agrovīdes atbalsta saņemšanai apakšpasākumā „Bioloģiskās lauksaimniecības attīstība”.

Priekšlikums:

Izslēgt MK noteikumu nr. 295 1001 punktu.

6) MK noteikumu Nr. 295 regulējums atbalsta saņemšanai Agrovīdes apakšpasākumā „Lauksaimniecības dzīvnieku ģenētisko resursu saglabāšana” nenodrošina tam noteiktā mērķa sasniegšanu gadījumos, kad atbalsta saņēmēja saistības tiek nodotas citai personai.

Pašreizējais regulējums neparedz īpašus kritērijus saistību pārņēmējam apakšpasākumā „Lauksaimniecības dzīvnieku ģenētisko resursu saglabāšana”. Attiecībā uz atbalsta saņemšanas nosacījumiem MK noteikumu Nr. 295 49. punkts paredz: „Atbalstu šo noteikumu 2.3.6.apakšpunktā minētajā apakšpasākumā var saņemt atbalsta pretendents, ja tā īpašumā esošais ganāmpulks ir pārraudzībā atbilstoši normatīvajiem aktiem par lauksaimniecības dzīvnieku pārraudzību”. Savukārt 51. punktā kā atbalsta saņemšanas kritērijs paredzēta konkrētā dzīvnieka atbilstība lauksaimniecības dzīvnieku ģenētisko resursu saglabāšanas kritērijiem. Šāds regulējums pieļauj saistību pārņemšanas un atbalsta saņemšanas tiesības pretendentiem, kuri iegādājas šķirnes dzīvnieku izmantošanai krustošanai pārraudzībā esošā gaļas audzēšanas saimniecībā un nenodarbojas ar šķirnes dzīvnieku ataudzēšanu.

Priekšlikums:

Papildināt MK noteikumu Nr. 295 26. punktu ar nosacījumu, ka saistības šo noteikumu 2.3.6. apakšpunktā minētajā apakšpasākumā var pārņemt atbalsta pretendents, ja tā īpašumā esošais ganāmpulks ir pārraudzībā atbilstoši normatīvajiem aktiem par lauksaimniecības dzīvnieku pārraudzību un ir ieguvis attiecīgās dzīvnieku sugas šķirnes lauksaimniecības dzīvnieku audzēšanas saimniecības statusu;

Grozīt MK noteikumu Nr. 295 49. punktu, tā redakcijā paredzot, ka atbalstu šo noteikumu 2.3.6.apakšpunktā minētajā apakšpasākumā var saņemt atbalsta pretendents, ja tā īpašumā esošais ganāmpulks ir pārraudzībā atbilstoši normatīvajiem aktiem par lauksaimniecības dzīvnieku pārraudzību un ir

ieguvis šķirnes aitu audzēšanas saimniecības statusu.

Par aitu elektronisko identifikāciju

Nopietnas saimnieciskas problēmas aitu audzētājiem rada ar 16.08.2011. MK noteikumiem Nr. 650 „Lauksaimniecības dzīvnieku, to ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas kārtība un lauksaimniecības dzīvnieku apzīmēšanas kārtība” noteiktā regulējuma par aitu apzīmēšanas kārtību piemērošana praksē.

MK noteikumu Nr. 650 54. punkts paredz: „Ja aitu vai kazu izved uz citu Eiropas Savienības dalībvalsti, dzīvnieku apzīmē ar elektronisko identifikācijas līdzekli, iestiprinot tā kreisajā ausī elektronisku krotāliju”.

Augstāk minētā regulējuma piemērošana praksē aitu audzētājiem saistās gan ar pārmērīgām papildus izmaksām, gan ar aitu eksporta darījumu apgrūtinājumiem un pat to atcelšanu, jo atbilstošas elektroniskās krotālijas saimniecībā daudzos gadījumos tiek saņemtas novēloti.

Priekšlikums:

Nepieciešams veikt pasākumus, lai novērstu aitu identifikācijas prasību dēļ radušos apgrūtinājumus dzīvnieku eksporta darījumos.

Tā kā MK noteikumi Nr. 650 pieņemti saskaņā ar ES normatīvajiem aktiem, t.sk. saskaņā ar Padomes regulu (EK) Nr. 21/2004, ar ko izveido aitu un kazu identifikācijas un reģistrācijas sistēmu un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1782/2003 un Direktīvas 92/102/EEK un 64/432/EEK, izskatīt iespēju rosināt Komisijā veikt tādus grozījumus Regulā Nr. 21/2004, kas Kopienas iekšējā tirgū un izvešanai uz trešajām valstīm pieļautu dzīvnieku identifikācijai individuālo kodu aizstāt ar ganāmpulka numuru, ja dzīvnieki tiek realizēti gaļai.

Par „sankciju katalogu” bioloģiskajā lauksaimniecībā

Liela daļa no aitu audzētājiem savas saimniecības ir iekļāvuši bioloģiskās lauksaimniecības kontroles sistēmā.

Saskaņā ar Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības asociācijas saviem biedriem sniegto informāciju ir izstrādāts bioloģiskās lauksaimniecības sankciju katalogs- kādas sankcijas par kādiem pārkāpumiem piemēro kontroles institūcija. Pagaidām kontroles institūcijas to izmanto vadlīniju līmenī. No 2014.gada to plānots iestrādāt MK noteikumos.

Izskatot minēto sankciju katalogu, var konstatēt, ka tajā iekļautās normas neatbilst un pat ir pretrunā bioloģisko lauksaimniecību regulējošiem normatīvajiem aktiem Eiropas Savienībā.

Bioloģisko produktu ražošana, marķēšana un kontrole ES ir pakļauta vienotam regulējumam, kas noteikts uz BL nozari attiecināmajās regulās. Kā zināms, regulas dalībvalstīs ir tieši piemērojami normatīvie akti, un dalībvalstīs nav pieļaujama to atšķirīga interpretācija. Ja MK noteikumos vai „vadlīnijās” iekļautās normas atšķirsies no regulu tiesību normām, attiecīgie MK noteikumi vai „vadlīnijas” būs prettiesiski un uz to pamata pieņemtie lēmumi varēs tikt apstrīdēti.

Kontroles iestāžu neprasme rīkoties neatbilstību un pārkāpumu gadījumos rada neizpratni. Nav saprotama šādu rīcību nosaukšana par sankcijām. Kā zināms, sankcijas (sodi) mūsu valstī var tikt piemērotas par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā uzskaitītajiem administratīvajiem pārkāpumiem. Šādos gadījumos administratīvās ietekmēšanas līdzekļus piemēro tam pilnvarotās iestādes un amatpersonas. Ja persona veikusi noziedzīgu nodarījumu, tad sods tiek piemērots atbilstoši Krimināllikuma normām.

Ražošana ar bioloģiskās lauksaimniecības metodi ir katras personas brīvprātīga izvēle. Ja ražotājs ir pakļāvis savu uzņēmumu kontrolei bioloģiskajā lauksaimniecībā, Kontroles iestāde ir kompetenta atļaut vai aizliegt laist tirgū produktu ar atsauci uz bioloģisko lauksaimniecību.

Pasākumi neatbilstību un pārkāpumu gadījumā bioloģiskajā lauksaimniecībā noteikti ar Padomes Regulas (EK) Nr. 834/2007 (2007. gada 28. jūnijs) par bioloģisko ražošanu un bioloģisko produktu marķēšanu un par Regulas (EEK) Nr. 2092/91 atcelšanu (turpmāk – Regula Nr. 834/2007) 30. pantu un Komisijas Regulas (EK) Nr. 889/2008 (2008. gada 5. septembris), ar ko paredz sīki izstrādātus bioloģiskās ražošanas, marķēšanas un kontroles noteikumus, lai īstenotu Padomes Regulu (EK) Nr. 834/2007 par bioloģisko ražošanu un bioloģisko produktu marķēšanu (turpmāk – Regula Nr. 889/2008) 91. pantu.

Kā noteikts Regulas Nr. 834/2007 30. pantā „Ja konstatēts, ka noticis pārkāpums attiecībā uz šajā regulā paredzēto prasību ievērošanu, kontroles organizācija nodrošina, lai visas pārkāpuma skartās produktu sērijas vai produktu marķējumā vai reklāmā netiktu izdarīta atsauce uz bioloģiskās ražošanas metodi, ja tas būtu samērā ar neievērotās prasības nozīmīgumu, pārkāpuma būtību un konkrētajiem apstākļiem”. Regulas Nr. 889/2008 91. pantā savukārt noteikti konkrēti pasākumi, kas jāveic Kontroles organizācijai, ja tai ir aizdomas par neatbilstību un pārkāpumiem. Augstāk minētā panta otrā daļa nosaka: „Ja kontroles organizācijai vai kontroles iestādei ir pamatotas aizdomas, ka uzņēmējs gatavojas laist tirgū produktu, kas neatbilst bioloģiskās ražošanas noteikumiem, bet kura marķējumā ir norāde uz bioloģiskās ražošanas metodi, šī kontroles iestāde vai kontroles organizācija var pieprasīt, lai uzņēmējs uz laiku, ko noteikusi minētā kontroles iestāde vai kontroles organizācija, pārtrauc laist tirgū produktu ar šo norādi. Pirms šāda lēmuma pieņemšanas kontroles iestāde vai kontroles organizācija ļauj uzņēmējam iesniegt apsvērumus. Šo lēmumu papildina pienākums svītrot šā produkta marķējumā visas norādes uz bioloģiskās ražošanas metodi, ja kontroles iestāde vai kontroles organizācija ir pārliecināta, ka produkts neatbilst bioloģiskās ražošanas prasībām”.

Tādējādi redzams, ka neatbilstību un pārkāpumu gadījumā bioloģiskās lauksaimniecības nozari regulējošie normatīvie akti paredz Kontroles organizācijas pienākumu un tiesības nodrošināt, lai pārkāpuma skartā produkta marķējumā vai reklāmā netiktu izdarīta atsauce uz bioloģiskās ražošanas metodi, uz noteiktu laiku pieprasot pārtraukt laist tirgū produktu ar šādu norādi. Šāda prasība ir jāpamato ar konstatētā pārkāpuma

nozīmīguma, būtības un radušos apstākļu izvērtējumu un tai jābūt samērā ar neievērotās prasības nozīmīgumu, pārkāpuma būtību un konkrētajiem apstākļiem. Pirms lēmuma pieņemšanas jāļauj uzņēmējam iesniegt apsvērumus.

Priekšlikums:

Lai nepieļautu kontroles iestāžu prettiesiskas rīcības pārkāpumu un neatbilstību gadījumos bioloģiskajā lauksaimniecībā, rast iespēju izglītot kontroles iestāžu un valsts kompetentās iestādes atbildīgos speciālistus, iepazīstinot viņus ar augstāk minēto tiesisko regulējumu.

Ja regulu piemērošanā kontroles organizācijām nepieciešamas vadlīnijas, tajās cita starpā jāparedz sekojoši kontroles organizācijas pienākumi:

- 1) Nodalīt Kontroles organizācijas kompetences robežu lēmumu pieņemšanā, kāda tā noteikta normatīvajos aktos;
- 2) Pirms lēmuma pieņemšanas jānodrošina iespēja bioloģisko produktu ražotājam iesniegt savus apsvērumus;
- 3) Lēmumu par rīcībām pārkāpumu un neatbilstību gadījumos pieņemt, balstoties tikai uz atbilstošās Regulas normām;
- 4) Pieņemto lēmumu rakstveidā argumentēt un pamatot ar konstatētā pārkāpuma nozīmīguma, būtības un radušos apstākļu izvērtējumu.